

LUCRĂRI ÎN RELAȚII
INTERNATIONALE
2

CONCEPTUL, SEMNIFICAȚIA
ȘI FENOMENUL
NOUA ORDINE MONDIALĂ

CASIAN ANTON

CASIAN ANTON (30 Iulie 1988) Scriitor povești autobiografice și ficțiune, aspiră să devină scenarist și producător de filme; cercetător privat în Relații Internaționale (interesat în metodologia interdisciplinară, statul mondial, propagandă și mass-media). A absolvit programul de masterat *Securitate și Relații Internaționale* (2013), Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, și programul de licență *Relații Internaționale și Studii Europene* (2011), Universitatea "Petru Maior" din Târgu Mureș, România. În 2009 a început dezvoltarea *Revi Project 88* (din 2021 publică și promovează cercetările efectuate, poveștile autobiografice și ficțiune), și în 2010 a dezvoltat *R88 Studio* (din 2024 publică, creează și promovează poveștile autobiografice și ficțiune sub formă de scenarii și producții de film).

Seria Lucrări în Relații Internaționale:

1. Conceptul și Semnificația R(r)elații I(i)nternaționale (2015, 2022, 2024)
2. Conceptul, Semnificația și Fenomenul Noua Ordine Mondială (2024)

CONCEPTUL, SEMNIFICAȚIA
ȘI FENOMENUL
NOUA ORDINE MONDIALĂ

CASIAN ANTON

Drepturi de autor © Casian Anton

Copertă: Adobe Express (Licență Standard)

® 'Revi Project 88' nume și logo este marcă și design înregistrat și folosit de Casian Anton, 2022.

'Revi Project 88' logo și design © Casian Anton 2022

**"Conceptul, Semnificația și Fenomenul Noua Ordine Mondială"
Prima Ediție, 2024**

Ediția eBook (PDF)

Seria: Lucrări în Relații Internaționale

Lucrare înregistrată: Copyright House

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată într-un sistem de recuperare sau transmisă, sub nicio formă sau prin orice mijloc, fără permisiunea prealabilă scrisă a editorului, și nici nu poate fi distribuită sub nicio formă de legare sau acoperire, alta decât cea în care se publică și fără a fi impusă o condiție similară cumpărătorului ulterior.

eBook ISBN (ePUB): 9798224869831

Google (ediția PDF Color): QHSARWCAS5E

Revi Project 88: *este dedicat creării de cunoștințe și promovării înțelegerii diverselor subiecte din domeniul Științelor Sociale și Umaniste (Relații Internaționale ca domeniu specific de studiu). Toate activitățile din cadrul acestui proiect sunt de a ghida, schimba, susține și împărtăși idei unice și originale care pot ajuta oamenii să înțeleagă lumea.*

www.reviproject88.com

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE: ÎNCHIDEREA CERCULUI	8
CUM SĂ CITEȘTI ȘI SĂ ÎNȚELEGI LUCRAREA	10
INTRODUCERE: CĂLĂTORIA CĂTRE ORDINE	13
NOTA AUTORULUI	38

DEDICAȚIE

*Pentru vecini și prieteni (aproape și departe):
mulțumesc pentru generozitatea demonstrată
în Ianuarie și Februarie 2016, acum aveți **încă
o lucrare** de citit.*

CUVÂNT ÎNAINTE: închiderea cercului

1. Au trecut nouă ani de când a fost publicată prima lucrare din această serie. Acum, în 2024, a sosit în sfârșit momentul să prezint cea de-a doua lucrare, inițial programată pentru publicare pe 15 octombrie 2016. Cu toate acestea, cu doar două zile înainte de publicarea planificată, laptopul meu a funcționat defectuos, și am avut nevoie de asistență profesională pentru a rezolva problema. În mijlocul haosului am luat decizia dificilă de a întârzia publicarea până când voi putea recâștiga accesul la fișierele mele. Problema tehnică a fost în cele din urmă rezolvată la sfârșitul lunii octombrie, exact când eram pe punctul de a porni într-o călătorie în Anglia. Având în vedere împrejurările, am ales să amân publicarea până la întoarcerea mea în România, ceea ce anticipam că va fi în preajma Crăciunului. Din păcate și acest plan a eșuat, și abia în vara lui 2018 m-am întors în România. Între octombrie 2016 și octombrie 2022 concentrarea mea s-a mutat către alte eforturi profesionale și de cercetare. În ciuda acestor evenimente ideea de bază a acestei lucrări a rămas o prezență constantă pe lista mea de obiective de atins. Astăzi sunt încântat să împărtășesc în sfârșit această muncă cu toată planeta.

2. Această lucrare servește ca o călătorie în trecut cu scopul de a reînvia și de a rafina o idee care a luat contur pentru prima dată în timpul zilelor mele de universitate (Anul 2: 2009–2010), când am început să gândesc mai profund interesul pentru statul mondial. În versiunea de față am extins lucrarea adăugând *Cuvânt înainte* și două capitole noi: *Cum să citești și să înțelegi lucrarea* și *Ce este fenomen?* Versiunea originală din 2016 a fost scrisă într-o perioadă în care am fost profund implicat ca voluntar în prima campanie pentru alegerile electorale pentru funcția de primar local. Din aprilie până în iunie 2016 am avut privilegiul de a colabora cu echipa ALDE pentru a proiecta o campanie electorală care să reflecte atât viziunea mea, cât și nevoile cetățenilor. Deși rezultatul nu a fost în favoarea noastră, experiența a fost neprețuită, oferindu-mi perspective realiste asupra modului în care oamenii

răspund la schimbare, și eficacitatea diferitelor metode de comunicare a ideilor în sfera publică. După încheierea campaniei m-am întors la activitățile mele academice, și am decis că explorarea conceptului *noua ordine mondială* ar fi mai potrivit pentru a fi inclus în seria *Lucrări în Relații Internaționale* decât în *Lucrări despre Statul Mondial*. Raționamentul acestei decizii este simplu: seria *Lucrări în Relații Internaționale* este mai aliniată cu discuțiile teoretice, etimologice și tehnice centrale pentru studiul Relațiilor Internaționale (RI) ca știință, în timp ce seria *Lucrări despre Statul Mondial* este o proiecție de idei — în mod ideal, benefic pentru toate părțile implicate — concentrat pe aspectele aspiraționale ale guvernării globale și guvernului mondial la care toți trebuie să participăm mai intens.

3. Explorarea fenomenului *Noua Ordine Mondială* (NOM) a fost o călătorie provocatoare și, uneori, problematică. Dintre toate lucrările pe care le-am scris, această lucrare iese în evidență ca deosebit de solicitantă, marcată de o lipsă de entuziasm și energie vizibilă. Mi-a testat perseverența în moduri pe care nu le anticipasem, făcând din momentul plasării lucrării în dosarul „Lucrări finalizate” o ușurare semnificativă.

4. Aproximativ 60% din ediția finală din 2024 a fost finalizată în perioada aprilie-octombrie 2016. În 2024 (martie – august), am revizuit lucrarea prin extinderea surselor bibliografice, am adăugat și șters secțiuni cu informații despre concept și fenomen; în final, am încorporat perspective diverse privind teoretizarea și dezvoltarea conceptuală din cadrul științelor sociale și literatura existentă despre conceptul și fenomenul NOM. Cu această lucrare am finalizat aplicarea metodei lui Ludwig Wittgenstein pentru a explora ramurile și straturile, aparent infinite și multidimensionale, a două concepte cheie în domeniul științei interdisciplinare RI: conceptul *R(r)elații I(i)nternaționale* și *noua ordine mondială*.

5. Această lucrare este rezultatul sprijinului generos al unui grup mare de vecini și prieteni, cărora le este dedicată. Vă sunt profund recunoscător tuturor; fără generozitatea și prezența voastră nu aș fi avut ocazia să duc la bun sfârșit această lucrare.

Casian Anton
6 octombrie 2016 (România)
19 august 2024 (Anglia)

CUM să CITEȘTI și să ÎNȚELEGI LUCRAREA

1. Din păcate, în prima ediție (2015) a lucrării inițiale din această serie, nu am reușit să anticipez că cititorii s-ar putea lupta cu logica din spatele sistemului de expunere și formare a conceptului. Abia în iulie 2022 am descoperit o neglijență neobișnuită: o persoană curioasă pe care am întâlnit-o online a întrebat: *„Ce înseamnă numerele din carte?”* Am fost surprins, și în curând mi-am dat seama de greșeala mea: am presupus greșit că propria mea înțelegere a lucrării va fi cumva transmisă automat cititorilor. Am răspuns simplu: *„numerele reprezintă ordinea, nivelurile de explicație și profunzimea fiecărei idei principale”*. Această conversație mi-a oferit o perspectivă nouă asupra lucrării și, câteva zile mai târziu, am hotărât să corectez problema. În ediția din 2023 pentru *Conceptul și Semnificația R(r)elații I(i)nternaționale* am inclus o scurtă explicație, care sper să clarifice suficient orice confuzie cu privire la numerele din text.

2. Înainte de a aprofunda explicația numerelor, trebuie mai întâi să recunosc intelectul profund al lui Thomas Hobbes și Ludwig Wittgenstein. Perspectivile teoretice despre lume mi-a permis să percep și să înțeleg o realitate mai reală, profundă și complicată.

2.1 *Thomas Hobbes* (născut pe 5 aprilie 1588 – decedat pe 4 decembrie 1679) a fost un filosof englez renumit pentru lucrarea sa din 1651 ‘*Leviathan*’, unde prezintă o formulare fundamentală a teoriei contractului social. Recunoscut ca unul dintre pionierii filosofiei politice moderne, Thomas Hobbes a adus contribuții semnificative în diverse domenii precum istoria, jurisprudența, geometria, optica, teologia, traducerile clasice, etica și filosofia generală. În ciuda faptului că s-a confruntat cu controverse și

acuzății de ateism, precum și implicarea în dezbateri aprinse cu contemporanii săi, opera lui Thomas Hobbes a avut un impact de durată asupra înțelegerii structurii politice și a naturii umane¹. Pentru a arăta procesul și forma de construire, cum arată un concept și elementele lui, am folosit metoda de scriere a lui din cartea *Elementele Dreptului Natural și Politic*².

2.2 Ludwig Wittgenstein (născut pe 26 aprilie 1889 – decedat pe 29 aprilie 1951) a fost un filosof austriac care a adus contribuții semnificative la logică, filosofia matematicii, filosofia minții și filosofia limbajului. Opera sa filosofică este adesea împărțită în două perioade distincte: perioada timpurie, reprezentată de *Tractatus Logico-Philosophicus*, și perioada ulterioară, articulată în primul rând în *Investigațiile filosofice*. În lucrările sale timpurii, Wittgenstein s-a concentrat pe relația logică dintre propoziții și lume, afirmând că a rezolvat toate problemele filosofice prin detalierea logicii care stau la baza acestei relații. Cu toate acestea, în lucrarea sa ulterioară, el a abandonat multe dintre ipotezele avansate în *Tractatus*, postulând că sensul cuvintelor este cel mai bine înțeles prin utilizarea lor în anumite jocuri de limbaj³.

3. În paginile următoare, ofer ceea ce cred a fi o explicație concisă, dar suficientă, a metodei de citire și înțelegere a cercetării, așa cum este creată de interpretarea mea a lucrărilor lui Ludwig Wittgenstein și Thomas Hobbes.

¹ Thomas Hobbes, 'Wikipedia', disponibil la:

https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas_Hobbes, ultima accesare: 30 iulie, 2024.

² Thomas Hobbes, *Elementele Dreptului Natural și Politic*, traducere Ana-Raluca Alecu și Cătălin Avramescu, București, Editura Humanitas, 2005.

³ Ludwig Wittgenstein, 'Wikipedia', disponibil la:

https://en.wikipedia.org/wiki/Ludwig_Wittgenstein, ultima accesare: 24 iulie 2024. O descriere extinsă despre Ludwig Wittgenstein este scrisă de Mircea Flonta, *Gânditorul Singuratic: Critica și Practica Filosofiei la Ludwig Wittgenstein*, Editura Humanitas, București, 2008, pp: 9-27. *Lucrări scrise de Ludwig Wittgenstein și consultate pentru această cercetare:* Ludwig Wittgenstein, *Însemnări Postume 1914 – 1951*, traducere de Mircea Flonta și Adrian-Paul Iliescu, Editura Humanitas, București, 1995; Ludwig Wittgenstein, *Jurnale 1914 – 1916*, traducere de Cătălin Cioabă; *Câteva Remarci Asupra Formei Logice*, traducere de Gheorghe Ștefanov, Editura Humanitas, București, 2010; Ludwig Wittgenstein, *Lección și Converbiri despre Estetică, Psihologie și Credința Religioasă*, traducere de Mircea Flonta și Adrian-Paul Iliescu, Editura Humanitas, București, 1993; Ludwig Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*, traducere de Mircea Dumitru și Mircea Flonta, Editura Humanitas, București, 2001.

4. Fiecare paragraf din fiecare capitol începe cu *Numărul 1* și continuă, în funcție de explicațiile oferite și de subiectele cercetate, cu *Numărul 1.1* sau începe cu *2, 3* sau *4* și așa mai departe.

Numărul 1 = este ideea principală.

Numărul 1.1 = continuă ideea principală scrisă la *1*, dar la un nivel mai aprofundat, în sensul că poate oferi legături cu alte concepte și semnificații, explicații adiacente, și un exemplu (sau mai multe) care susține ideea principală.

Numărul 1.1.1 continuă următorul nivel al ideii principale scrisă la *1*, dar la un nivel mai aprofundat, în sensul că poate oferi alte legături cu alte concepte și semnificații, explicații adiacente, și un exemplu (sau mai multe) care susține ideea principală, dar și conexiunea scrisă la *Numărul 1.1*.

Numărul 1.2, 1.3 sau *1.4* este partea a doua, a treia sau a patra (unde există posibilitatea de a oferi explicații în mai multe părți) a ideii principale scrise la *Numărul 1*.

Mai multe numere după *Numărul 1*, de exemplu: *1.2.2.1.1.1*, este un alt nivel al ideii principale scrisă la *1*, dar la un nivel foarte aprofundat, în sensul că poate oferi alte legături cu alte concepte și semnificații, explicații adiacente, și un exemplu (sau mai multe) care susține ideea principală, dar și conexiunile scrise la toate punctele înainte de *1.2.2.1.1.1*.

2 = a doua idee principală.

După *Numărul 2*, procesul scris mai sus se repetă (*Numărul 3, Numărul 4, Numărul 5 ...*) până când toate ideile principale ale cercetării au fost explorate și cercetarea este finalizată.

INTRODUCERE: călătoria către ordine

1. Toți oamenii sunt, în esență, teoreticieni politici; fie că sunt conștienți de asta sau nu, oamenii se bazează în mod constant pe concepte și idei politice pentru a-și articula opiniile și a naviga în interacțiunile sociale. De fiecare dată când o persoană discută despre corectitudine, dreptate, putere, autoritate sau drepturi, se implică în teorii politice fundamentale care au modelat gândirea umană de secole⁴. Aceste concepte influențează modul în care percepem lumea, ne formăm judecăți și luăm decizii cu privire la societatea în care trăim⁵. În acest sens, gândirea politică nu se limitează la academicieni sau profesioniști, ci este o parte componentă a raționamentului și comunicării umane.

2. Natura umană este o interacțiune complexă între înclinația spre bine și spre rău. De-a lungul istoriei, filosofii, teologii și gânditorii au dezbătut măsura în care oamenii sunt predispuși în mod natural fie la virtute, fie la viciu⁶. Pe de o parte, există o capacitate de compasiune, bunătate și altruism care îi determină pe indivizi să contribuie pozitiv la societate, și să aibă grijă de ceilalți. Pe de altă parte, aspectele mai întunecate ale naturii umane - cum ar fi egoismul, agresivitatea și dorința de putere - pot duce la acțiuni și

⁴ Andrew Heywood, *Political Ideologies: An Introduction*, Sixth Edition, Palgrave, London, 2017, p.27.

⁵ Vezi mai mult aici: *Social Influence Theory: A review*, 'Theory Hub', disponibil la: <https://open.ncl.ac.uk/theories/15/social-influence-theory/>, ultima accesare: 13 August 2024.

⁶ O listă cu autori și cărți se găsește aici: *Good and Evil Philosophy Books*, 'Goodreads', disponibil la: <https://www.goodreads.com/shelf/show/good-and-evil-philosophy>, ultima accesare: 13 August 2024; Nigel Warburton, *The Best Books on Cruelty and Evil*, 'Five Books', disponibil la: <https://fivebooks.com/best-books/cruelty-and-evil-paul-bloom/>, ultima accesare: 13 august 2024.

decizii dăunătoare. Această dualitate în natura umană reflectă lupta continuă în cadrul fiecărei persoane pentru a echilibra aceste tendințe opuse, făcând studiul comportamentului uman atât fascinant, cât și profund important⁷. În cele din urmă, înțelegerea acestui echilibru este cheia pentru modelarea societăților care hrănesc binele în oameni, cu potențial vizibil de a diminua actele răuvoitoare. Pentru Ludwig Wittgenstein, alcătuirea omului e guvernată de două principii: principiul ordinii care provine de la divinitate, iar principiul haosului care este reprezentat de diavol⁸.

3. Cele mai multe războaie de-a lungul istoriei s-au încheiat cu acorduri de pace care au abordat în primul rând problemele imediate aflate la îndemână, trecând adesea cu vederea consecințele pe termen lung⁹. De exemplu, modelul NOM a fost cel mai avansat prin Liga Națiunilor care a căutat să prevină agresiunile viitoare din partea puterilor Axei printr-o serie de măsuri punitive și rearanjamente geopolitice¹⁰. Totuși, această pace a fost marcată de defecte interne care nu au reușit să țină seama de nemulțumirile sociale și economice mai profunde, contribuind în cele din urmă la ascensiunea regimurilor totalitare din Europa. Mai mult, această ascensiune a fost puternic influențată de Marea Depresie (1929-1939)¹¹, și de ideologii precum biologia calvină, care subliniază rolul determinist al genelor și cromozomilor în modelarea comportamentului uman și a rezultatelor societale¹². În 2024, o parte din aceste elemente –

⁷ A. Cohen, *Talmudul*, Traducere din franceză C. Litman, Editura Hasefer, București, 2000, pp.122 – 187.

⁸ Mircea Flonta, *Gânditorul Singuratic: Critica și Practica Filosofiei la Ludwig Wittgenstein*, p.25.

⁹ M.J. Bonn, *The New World Order*, 'The Annals of the American Academy of Political and Social Science', Vol. 216, Defending America's Future (Jul., 1941), p.163, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/1023718>, ultima accesare: 23 iulie 2024.

¹⁰ A fost fondată la 10 ianuarie 1920 de Conferința de Pace de la Paris, care a pus capăt Primului Război Mondial. Principala organizație și-a încetat operațiunile la 18 aprilie 1946, când multe dintre componentele sale au fost mutate în Organizația Națiunilor Unite. Ca șablon pentru guvernanta globală modernă, Liga a modelat profund lumea modernă. Mai multe informații: *League of Nations*, 'Wikipedia', disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/League_of_Nations, ultima accesare: 13 august 2024.

¹¹ *The Great Depression*, 'Wikipedia', disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Great_Depression, ultima accesare: 13 August 2024.

¹² M.J. Bonn, *The New World Order*, p.163, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/1023718>, ultima accesare: 23 iulie 2024; Marius Turda, *Scientific Calvinism: Eugenics as a Secular Religion*, disponibil la: <https://radar.brookes.ac.uk/radar/file/3ee22cc0-ee03-41d9-89e0-ea447470b329/1/Scientific%20Calvinism%20-%202018%20-%20Turda.pdf>, ultima accesare: 13 august 2024; Karen-Sue Taussig, capitolul: *Backward and Beautiful*:

în rădăcină în precedente istorice, politice, sociale, religioase și culturale, plus valul constant de migranți din Orientul Mijlociu, Asia de Sud-Vest și Africa de Nord în Europa de Vest și Centrală¹³, și din America Latină (mai mult Mexic) în Statele Unite ale Americii (SUA)¹⁴ – continuă să modeleze într-o măsură negativă peisajul actual al ordinii politice și sociale¹⁵.

4. Conceptul și fenomenul NOM a suferit o evoluție semnificativă în a doua jumătate a secolului XX, fiecare deceniu contribuind la dezvoltarea sa prin forțele de eliberare națională și urmărirea justiției sociale la scară mondială¹⁶. În anii 1950, lumea a ieșit din umbra celui de-al Doilea Război Mondial, iar mișcarea de decolonizare a avansat pe măsură ce națiunile din Africa, Asia și

Calvinism, Chromosomes, and the Production of Genetic Knowledge (pp.135-157), din cartea 'Ordinary Genomes: Science, Citizenship, and Genetic Identities', Duke University Press, United States of America, 2009, disponibil la:

<https://www.jstor.org/stable/j.ctv120qrjn>, ultima accesare: 13 august 2024.

¹³ *Migration and Migrant Population Statistics*, 'Eurostat', martie 2024, disponibil la:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#:~:text=Highlights&text=5.1%20million%20immigrants%20entered%20the,2.7%20million%20compared%20with%202021.&text=1.5%20million%20people%20previously%20residing,around%207%25%20compared%20with%202021., ultima accesare: 13 August 2024; *Statistics on Migration to Europe*, 'European Commission', 11 Aprilie 2024, disponibil la:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/statistics-migration-europe_en, ultima accesare: 13 August 2024; Kali Robinson, Diana Roy, Sabine Baumgartner, *Europe's Migration Dilemma*, 'Council on Foreign Relations', Mai 31, 2024, disponibil la: <https://www.cfr.org/article/europes-migration-dilemma>, ultima accesare: 13 August 2024.

¹⁴ Mohamad Moslimani, Jeffrey S. Passel, *What The Data Says About Immigrants In The U.S.*, 'Pew Research Center', 22 iulie 2024, disponibil la:

<https://www.pewresearch.org/short-reads/2024/07/22/key-findings-about-us-immigrants/#:~:text=In%202022%2C%20roughly%2010.6%20million,for%2028%25%20of%20all%20immigrants.>, ultima accesare: 13 August 2024; Jeffrey S. Passel, Jens Manuel Krogstad, *What We Know About Unauthorized Immigrants Living In The U.S.*, 'Pew Research Center', 22 iulie 2024, disponibil la: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2024/07/22/what-we-know-about-unauthorized-immigrants-living-in-the-us/>, ultima accesare: 13 August 2024; Diana Roy, Claire Klobucista, Amelia Cheatham, *The U.S. Immigration Debate*, 'Council on Foreign Relations', ultima actualizare: 7 august 2024, disponibil la: <https://www.cfr.org/backgrounder/us-immigration-debate-0>, ultima accesare: 13 august 2024.

¹⁵ O analiză bună despre conflictele din Anglia din august 2024: Emily Winterbotham, Claudia Wallner, Jessica White, *UK Riots Expose Double Standards on Far-Right and Islamist Violence*, 'The Guardian', 11 august 2024, disponibil la:

<https://www.theguardian.com/world/article/2024/aug/11/uk-riots-expose-double-standards-far-right-islamist-violence>, ultima accesare: 13 August 2024.

¹⁶ Dave Broud, *New World Order Versus Just World Order*, 'Social Justice', Vol. 25, Nr. 2 (72), *Defending Rights & Just Futures in the Real World Order* (Summer 1998), p.6, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/29767068>, ultima accesare: 23 iulie 2024.

Orientul Mijlociu au căutat independența față de puterile europene¹⁷. Această epocă a marcat începutul unei schimbări seismice în dinamica puterii mondiale, cu noile state suverane afirmându-și locul pe scena mondială și contestând ordinea stabilită. Anii 1960 au fost definiți de mișcări larg răspândite pentru drepturile civile, mișcări anti-război pentru Vietnam, în special în SUA, unde lupta pentru egalitatea rasială a culminat cu o legislație emblematică, cum ar fi Legea Drepturilor Civile din 1964¹⁸. La nivel mondial, mișcarea de nealiniere (Non-Aligned Movement: NAM) a câștigat acțiune pe măsură ce țările proaspăt independente au căutat să navigheze în Războiul Rece fără a se alinia nici cu blocurile de Vest, nici de Est, pledând în schimb pentru o nouă ordine mondială mai echitabilă. Mișcarea de Nealiniere (NAM) este un forum format din 120 de țări care nu se aliniază oficial cu niciun bloc de putere major. Înființată în timpul Războiului Rece, NAM a fost creată pentru a promova interesele națiunilor în curs de dezvoltare pe fondul tensiunilor mondiale. Este a doua cea mai mare grupare de state după Organizația Națiunilor Unite (ONU)¹⁹. În anii 1970, impulsul pentru justiție socială a continuat să se extindă, cu un accent tot mai mare pe egalitatea economică și drepturile grupurilor marginalizate. Criza petrolului din 1973, alegerile electorale ale prim-ministrului Margaret Thatcher cu noile politici conservatoare, scandalul Watergate, și realinierea economice ulterioare au subliniat interdependența națiunilor și necesitatea unui sistem economic mondial mai just. Această perioadă a văzut și creșterea conștiinței de mediu, pe măsură ce lumea a început să se confrunte cu impactul industrializării asupra planetei²⁰. Anii 1980 au fost

¹⁷ *The Beginnings of Decolonisation and the Emergence of the Non-Aligned States*, 'CVCE.EU', disponibil la: <https://www.cvce.eu/en/collections/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/0397bac4-10f2-4b69-8d1a-366ca4a08c34/Resources>, ultima accesare: 13 August 2024; *Decolonization of Asia and Africa, 1945–1960*, 'Office of the Historian', disponibil la: <https://history.state.gov/milestones/1945-1952/asia-and-africa>, ultima accesare: 13 August 2024.

¹⁸ Kenneth Finlayson, *The 1960s: A Decade of Revolution*, 'U.A. Army Special Operations Command, History Office', 2008, disponibil la: https://arsof-history.org/articles/v4n4_1960s_page_1.html, ultima accesare: 13 August 2024.

¹⁹ NAM a apărut după Războiul Coreean ca răspuns la divizarea tot mai mare a lumii în două blocuri majore: blocul socialist pro-sovietic (Pactul de la Varșovia) și blocul capitalist pro-american (NATO). În 1961, bazându-se pe principiile Conferinței de la Bandung din 1955, NAM a fost înființată oficial la Belgrad, Iugoslavia, condusă de lideri din Iugoslavia, India, Egipt, Ghana și Indonezia. *Non-Aligned Movement*, 'Wikipedia', disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Non-Aligned_Movement, ultima accesare: 14 august 2024.

²⁰ *Conferința Națiunilor Unite Asupra Mediului Uman* a avut loc la Stockholm, Suedia, în perioada 5-16 iunie 1972. 1970s, 'Wikipedia', disponibil la:

caracterizați de intensificarea Războiului Rece, și au avut loc nemulțumiri și violențe civile majore, inclusiv Războiul Civil din Angola, Războiul Civil Etiopian, conflictul Moro, Războiul Civil din Salvador, Războiul Bush din Uganda, insurgența din Laos, Războiul Iran-Irak, Războiul sovietic-afgan, 1982 Războiul din Liban, războiul din Falkland, al doilea Război Civil Sudanesez, primul război din Nagorno-Karabakh, Mișcarea Solidarității din Polonia etc. Islamismul a devenit o forță politică puternică în anii 1980 și au fost înființate multe organizații jihadiste, inclusiv Al Qaeda²¹. Între timp, criza datoriilor din America Latină a evidențiat inegalitățile existente în sistemului financiar mondial, ceea ce a condus la apeluri pentru politici economice mai juste²². Anii 1990 au fost martorii sfârșitului oficial al Războiului Rece și a momentului unipolar al dominației americane²³. Totuși, în această perioadă au apărut și noi provocări, cum ar fi conflictele etnice din Balcani²⁴ și Africa²⁵, care au subliniat din nou necesitatea unei ordini mondiale mai incluzive și mai justă. Înființarea unor instituții precum Organizația Mondială a Comerțului (OMC, 1995)²⁶ și influența tot mai mare a corporațiilor multinaționale au reflectat atât promisiunile, cât și provocările globalizării. De-a lungul acestor

<https://en.wikipedia.org/wiki/1970s>, ultima accesare: 13 August 2024; Samples, *A Decade in History: Important Events of the 1970s*, 'Historic Newspapers', ultima actualizare 14 decembrie 2021, disponibil la: <https://www.historic-newspapers.co.uk/blog/1970s-events/>, ultima accesare: 13 August 2024.

²¹ Al Qaeda: după 1990 a fost considerată o organizație teroristă. *Timeline of al-Qaeda attacks*, 'Wikipedia', disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_al-Qaeda_attacks, ultima accesare: 13 august 2024; *1980s*, 'History', disponibil la: <https://www.history.com/topics/1980s>, ultima accesare: 13 August 2024; *1980s*, 'Wikipedia', disponibil la: <https://en.wikipedia.org/wiki/1980s>, ultima accesare: 13 august 2024.

²² Jocelyn Sims, Jessie Romero, *Latin American Debt Crisis of the 1980s*, 'Federal Reserve History', disponibil la: <https://www.federalreservehistory.org/essays/latin-american-debt-crisis>, ultima accesare: 13 August 2024.

²³ Charles Krauthammer, *The Unipolar Moment*, 'Foreign Affairs', Vol. 70, Nr. 1, 1990/1991, pp. 23-33; disponibil la: <https://users.metu.edu.tr/utuba/Krauthammer.pdf>, ultima accesare: 20 Iulie 2024; Kenneth T. Waltz, *The Emerging Structure of International Politics*, 'International Security', Vol. 18, Nr. 2, 1993, pp. 44-79, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/2539097>, ultima accesare: 20 Iulie 2024.

²⁴ *Yugoslav Wars*, 'Wikipedia', disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Yugoslav_Wars, ultima accesare: 13 August 2024.

²⁵ *Five Major African Wars and Conflicts of the Twentieth Century*, 'Norwich University', disponibil la: <https://online.norwich.edu/online/about/resource-library/five-major-african-wars-and-conflicts-twentieth-century#:~:text=Rwandan%20Genocide%20and%20slaughter.>, ultima accesare: 13 August 2024.

²⁶ *World Trade Organization*, 'Britannica', disponibil la: <https://www.britannica.com/topic/World-Trade-Organization/Resolution-of-trade-disputes>, ultima accesare: 13 August 2024.

decenii, fenomenul și conceptul NOM a fost modelat mai mult de lupta continuă pentru eliberarea națională și justiția socială. Totuși, căutarea unei ordini mondiale juste și echitabile rămâne o provocare continuă, pe măsură ce noi probleme continuă să apară în secolul 21 (spre exemplu: continuarea procesului de dezvoltare durabilă care încă nu a ajuns la un nivel satisfăcător, garantarea accesului la apă potabilă curată, promovarea economiilor de piață etice, și combaterea bolilor noi)²⁷, care necesită o regândire a vechilor paradigme și dezvoltarea de noi strategii pentru guvernanta globală mai eficient politic, militar și financiar decât o face ONU în prezent (spre exemplu: (i) reanalizarea eficienței unei guvernări globale mai avansate, și (ii) posibila existență și fezabilitate a avansării guvernării globale sub forma unui guvern mondial minimalist (mai multă putere de acțiune doar în anumite sectoare cheie, precum securitatea umană, controlul armelor, intervenții militare neautorizate etc)).

5. Ultimul fenomen care are caracteristici mai avansate ale unei NOM a fost sfârșitul Războiului Rece (1989 – 1991).

5.1 Sfârșitul Războiului Rece este recunoscut pe scară largă ca un moment esențial care a transformat fundamental peisajul politicii internaționale²⁸. Structura de putere bipolară care a dominat sistemul mondial de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, caracterizată prin rivalitatea dintre SUA și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (URSS), a fost înlocuită cu o structură de putere unipolară. În era bipolară, ambele superputeri posedau capacități economice, politice, militare și tehnologice comparabile, permițându-le fiecăreia să exercite control asupra sferelor de influență distincte în cadrul sistemului mondial. Cu toate acestea, odată cu dizolvarea URSS în 1991, acest echilibru de putere s-a schimbat dramatic, lăsând SUA ca singura superputere capabilă să-și proiecteze politicile și interesele pe tot globul. După cum a

²⁷ Jerome C. Glenn, *15 Global Challenges for the Next Decades*, in 'There's a Future: Visions for a Better World', Madrid: BBVA, 2012, disponibil la: <https://www.bbvaopenmind.com/en/articles/15-global-challenges-for-the-next-decades/>, ultima accesare: 14 august 2024.

²⁸ Charles Krauthammer, *The Unipolar Moment*, 'Foreign Affairs', pp.23- 33; Christopher Layne, *The Unipolar Illusion: Why New Great Power Will Rise*, 'International Security', Vol.17, Nr.4, 1993, pp.5-51, disponibil la: <https://users.metu.edu.tr/utuba/Layne.pdf>, ultima accesare: 20 iulie 2024; Kenneth T. Waltz, *The Emerging Structure of International Politics*, 'International Security', pp. 44-79; Nicholas D. Kristof, *The Rise of China*, 'Foreign Affairs', Vol. 72, Nr.2, 1993, pp. 59-74, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/i20045804>, ultima accesare: 20 iulie 2024.

observat succint William C. Wohlforth, „Două state au fost în 1990. Unul a rămas. Nu au mai apărut poli: 2-1=1. Sistemul este unipolar”²⁹. Această trecere la o ordine mondială unipolară a fost analizată în continuare de Christopher Layne, care a remarcat în 1993 că prăbușirea URSS, cuplată cu dominația SUA în toate categoriile de capacități ale marilor puteri, a poziționat sistemul politic american să se bucure de un rol proeminent în politică internațională³⁰.

5.2 Trecerea de la un sistem bipolar la unul unipolar a provocat dezbateri ample printre teoreticienii interdisciplinei RI la începutul anilor 1990. A apărut un val de articole, cărți și rapoarte, încercând să abordeze noul mediu geopolitic creat de căderea URSS și ascensiunea SUA ca actor principal pe scena mondială. Concomitent, au fost dezvoltate noi teorii de cercetare pentru a explora mediul post-Război Rece³¹, precum sfârșitul istoriei a lui Francis Fukuyama³², constructivismul lui Alexander Wendt³³, și ciocnirea civilizațiilor a lui Samuel Huntington³⁴.

5.2.1 Subiectele cheie ale discuțiilor au inclus noul rol al SUA în sistemul internațional, proiecțiile privind evoluția ordinii unipolare și speculațiile despre care state ar putea contesta dominația americană. Sfârșitul Războiului Rece a fost văzut și ca sfârșitul unui conflict ideologic mondial, marcat de eforturile SUA de a-și exporta modelul de libertate și democrație, în timp ce contracarează propaganda sovietică. Pe măsură ce era unipolară a început, comunitatea mondială s-a confruntat cu implicațiile unei lumi în care influența americană era preeminentă.

²⁹ William C. Wohlforth, *The Stability of a Unipolar System*, 'International Security', Vol.24, Nr.1, 1999, p.10, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/2539346>, ultima accesare: 20 iulie 2024.

³⁰ Christopher Layne, *The Unipolar Illusion: Why New Great Power Will Rise*, p.5.

³¹ Graeme P. Herd, Martin Weber, *Forging World Order Paradigms: 'Good Civilization' vs. 'Global Terror'*, 'Security Dialogue', Vol. 32, Nr.4, 2001, pp.504–506, disponibil la: <https://www.prio.org/publications/2457>, ultima accesare: 13 August 2024.

³² Francis Fukuyama, *The End of History?*, 'The National Interest', Nr. 16, (Summer 1989), pp. 3-18, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/24027184>, ultima accesare: 13 august 2024. Acest subiect este explorat mai mult în secțiunea *Teorii pentru Noua Ordine Mondială*.

³³ Alexander Wendt, *Anarchy is what States Make of it: The Social Construction of Power Politics*, 'International Organization', Vol. 46, Nr. 2 (Spring, 1992), pp. 391-425, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/2706858>, ultima accesare: 13 august 2024. Acest subiect este explorat mai mult în secțiunea *Teorii pentru Noua Ordine Mondială*.

³⁴ Samuel P. Huntington, *The Clash of Civilizations?*, 'Foreign Affairs', Vol. 72, Nr. 3, (Summer, 1993), pp. 22-49, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/20045621>, ultima accesare: 13 august 2024.

6. Mihail Gorbaciov, ultimul lider al URSS, a jucat un rol esențial în formarea NOM care a apărut la sfârșitul anilor 1980. Viziunea sa pentru un sistem mondial reformat a fost articulată în mod notabil în timpul discursului său la Adunarea Generală a Națiunilor Unite din 7 decembrie 1988. În acest discurs de referință, Mihail Gorbaciov, Secretarul General al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a făcut o propunere îndrăznească de a de-ideologiza relațiile dintre state, semnalând o schimbare dramatică de la confruntările ideologice rigide ale Războiului Rece care au definit politica mondială timp de decenii³⁵:

‘Progresul mondial este acum posibil doar prin căutarea unui consens al întregii omeniri în mișcarea către o nouă ordine mondială. Am ajuns la o frontieră la care spontaneitatea controlată duce la o fundătură. Comunitatea mondială trebuie să învețe să modeleze și să dirijeze procesul în așa fel încât să păstreze civilizația, să o facă sigură pentru toți și mai plăcută pentru viața normală. Este o chestiune de cooperare care ar putea fi numită mai exact „co-creare” și „co-dezvoltare”. Formula de dezvoltare „pe cheltuiala altuia” devine depășită. În lumina realităților prezente, progresul autentic prin încălcarea drepturilor și libertăților omului și popoarelor, sau în detrimentul naturii, este imposibil.’ [...]

‘Însăși abordarea problemelor globale necesită un nou „volum” și „calitate” de cooperare a statelor și a curentelor sociopolitice, indiferent de diferențele ideologice și de altă natură.’³⁶

6.1 Discursul lui Gorbaciov la ONU a fost inovator, deoarece a reflectat politicile sale mai ample de *glasnost* (deschidere) și *perestroika* (restructurare)³⁷, care au urmărit reformarea URSS la nivel intern și redefinirea rolului Uniunii pe scena mondială. Apelul său pentru de-ideologizarea relațiilor de stat nu a fost doar retorică, ci a fost însoțită de acțiuni tangibile, precum retragerea trupelor sovietice din Afganistan³⁸ și reduceri semnificative ale prezenței militare sovietice în Europa de Est. Aceste mișcări au

³⁵ Andrew Heywood, *Global Politics*, Palgrave, London și New York, 2011, p.217.

³⁶ Richard H. Immerman, *Gorbachev’s Speech to the U.N., December 7, 1988*, ‘Temple’, disponibil la: <https://sites.temple.edu/immerman/gorbachevs-speech-to-the-u-n-december-7-1988/>, ultima accesare: 14 august 2024.

³⁷ *The Gorbachev Era: Perestroika and Glasnost*, ‘Britannica’, ultima actualizare: 13 august 2024, disponibil la: <https://www.britannica.com/place/Russia/The-Gorbachev-era-perestroika-and-glasnost>, ultima accesare: 13 August 2024.

³⁸ *The Soviet Withdrawal from Afghanistan 1989*, ‘National Security Archive’, disponibil la: <https://nsarchive.gwu.edu/briefing-book/afghanistan-russia-programs/2019-02-27/soviet-withdrawal-afghanistan-1989>, ultima accesare: 13 August 2024.

făcut parte din strategia mai largă a lui Gorbaciov de a pune capăt cursei înarmărilor și de a reduce posibilitatea unui conflict nuclear. Discursul a pus, de asemenea, bazele pentru Carta de la Paris din 1990, care a promovat obiectivele de reducere a armelor și soluționarea pașnică a conflictelor³⁹.

7. Viziunea Președintelui George H.W. pentru NOM la începutul anilor 1990 a marcat o abatere diferită față de normele și așteptările mondiale anterioare, cum ar fi cele imaginate în 14 puncte de către președintele Woodrow Wilson după Primul Război Mondial. În timp ce Liga Națiunilor a lui Woodrow Wilson s-a concentrat pe securitatea colectivă și promovarea guvernării democratice ca o cale către pacea mondială⁴⁰, conceptul președintelui Bush despre NOM a fost mai pragmatic și mai puțin orientat ideologic. Abordarea președintelui Bush reflectă o viziune mai largă și mai incluzivă a relațiilor internaționale, în care accentul era pe menținerea stabilității mondiale, mai degrabă decât prioritizarea răspândirii democrației și acordare de prioritate statelor democratice pe motiv că sunt mai mult pașnice⁴¹. Mai jos redau trei părți din acest discurs:

'Până acum, lumea pe care am cunoscut-o a fost o lume divizată – o lume a sârmei ghimpate și a blocurilor de beton, a conflictelor și a războiului rece.'
[...]

'Acum, putem vedea o lume nouă ieșind la vedere. O lume în care există perspectiva foarte reală a unei noi ordini mondiale. În cuvintele lui Winston Churchill, o „ordine mondială” în care „principiile dreptății și ale fair-play-ului... îi protejează pe cei slabi împotriva celor puternici...” O lume în care Națiunile Unite, eliberate de impasul războiului rece, este pregătită pentru a îndeplini viziunea istorică a fondatorilor săi. O lume în care libertatea și respectul pentru drepturile omului își găsesc o casă între toate națiunile.' [...]

³⁹ *Paris Charter*, 'Wikipedia', disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Paris_Charter, ultima accesare: 13 august 2024; *Charter of Paris for a New Europe*, 'OSCE', disponibil la: <https://www.osce.org/files/f/documents/0/6/39516.pdf>, ultima accesare: 13 august 2024.

⁴⁰ *The League of Nations, 1920*, 'Office of the Historian', disponibil la: <https://history.state.gov/milestones/1914-1920/league>, ultima accesare: 14 august 2024; *League of Nations*, 'Woodrow Wilson House', 12 noiembrie 2020, disponibil la: <https://woodrowwilsonhouse.org/league-of-nations/>, ultima accesare: 14 august 2024.

⁴¹ Andrew Heywood, *Global Politics*, p.214; Walter Russell Mead, *The Bush Administration and the New World Order*, 'World Policy Journal', Vol. 8, Nr. 3, (Summer, 1991), pp. 375-420, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/40209215>, ultima accesare: 23 iulie 2024.

*'Războiul din Golf a pus această nouă lume la prima încercare și, colegii mei americani, am trecut acest test.'*⁴²

7.1 În articularea viziunii sale, președintele Bush a descris NOM drept o *idee mare* care a cuprins mai multe principii cheie menite să promoveze cooperarea și stabilitatea internațională. Aceste principii au inclus noi metode de lucru cu alte națiuni, și a pus accent pe soluționarea pașnică a disputelor prin diplomatie și dialog. Reducerea și controlul armelor au fost esențiale pentru această viziune, care s-a bazat pe impulsul acordurilor de control al armelor.

7.2 În plus, președintele Bush a subliniat necesitatea unui tratament echitabil al tuturor oamenilor, și a pledat pentru o ordine mondială în care drepturile omului și demnitatea să fie respectate în toate națiunile, indiferent de sistemele lor politice⁴³. Viziunea lui pentru NOM a fost, prin urmare, un amestec pragmatic de idealism și realism, ce a căutat să creeze un sistem mondial stabil și just capabil să abordeze problemele unei lumi din ce în ce mai interconectate și multipolare.

7.3 Abordarea președintelui Bush a fost pusă la încercare în timpul evenimentelor din Războiul din Golf din 1990-1991, unde a căutat să construiască o coaliție internațională largă pentru a respinge invazia Irakului în Kuwait. Acest conflict, și răspunsul multilateral pe care l-a provocat, a ilustrat aplicarea practică a NOM a președintelui Bush, în care cooperarea internațională, respectul pentru suveranitate și securitatea colectivă au fost primordiale⁴⁴.

⁴² Archive: *President Bush's Speech to Congress, 'Al-Bab'*, 31 Mai 2011, disponibil la: <https://web.archive.org/web/20110531214717/http://www.al-bab.com/arab/docs/pal/pal10.htm>, ultima actualizare: 13 august 2024; *President George H.W. Bush Speaks to Congress about a "New World Order" Address*, 'America: a Narrative Story, W.W. Norton Company', disponibil la: https://www.norton.com/college/history/america7_brief/content/multimedia/ch36/research_01d.htm, ultima accesare: 13 august 2024.

⁴³ Joseph S. Nye Jr., *What New World Order?*, 'Foreign Affairs', Vol. 71, Nr. 2, (Spring, 1992) p.83, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/20045126>, ultima accesare: 24 iulie 2024.

⁴⁴ *Persian Gulf War*, 'Britannica', disponibil la: <https://www.britannica.com/event/Persian-Gulf-War>, ultima accesare: 13 august 2024. Amitav Acharya, *The 'New World Order' and International Security After the Gulf War: An Assessment*, 'India Quarterly', Vol. 48, Nr. 3, (July-September 1992), pp. 1-14, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/45072469>, ultima accesare: 23 iulie 2024.

8. Perioada 1990-2024 a fost martoră la schimbări profunde în sistemul mondial, marcate de trecerea de la o ordine mondială bipolară la una mai complexă. Țări precum China, India, Brazilia, Argentina, Chile, Mexic, Africa de Sud, Israel și Egipt au început să câștige influență pe scena mondială⁴⁵. Această schimbare a indicat o îndepărtare de la dominația binară a superputerilor din Războiul Rece către un peisaj mondial mai divers, dar și cu multe provocări noi precum competiția economică și atragerea de investitori străini pentru a ajuta la dezvoltarea locală și creșterea bunăstării.

8.1 Această perioadă nu poate fi definită precis ca fiind multipolară, de obicei se folosește conceptul *interregnum*⁴⁶ pentru a prezenta polaritatea sistemului mondial din 1990 – 2024, și posibil și după 2024. În trecut, multipolaritatea era caracterizată printr-un echilibru între trei și cinci țări (cuprindeau de cele mai multe ori puterile europene), fiecare exercitând o influență semnificativă asupra scenei mondiale. Cu toate acestea, în 2024 acest echilibru s-a schimbat dramatic. Peisajul de astăzi este definit de câteva puteri dominante, în primul rând SUA, China, Rusia, Franța, Germania, Iran, India etc. Această nouă formă, care oferă impresia unei sistem multipolar, reflectă concentrarea puterii în câteva state, în timp ce multe alte state, deși influente, nu au aceeași acoperire sau capacitate de a conduce și promova politici mondiale.

8.2 Apariția a trei blocuri economice majore – Europa, Asia și SUA – a modelat și mai mult această lume *interregnum*. Aceste blocuri domină economia mondială și au devenit centre de inovare tehnologică, cu o influență semnificativă asupra comerțului, finanțelor și tehnologiei mondiale⁴⁷. Concurența dintre aceste blocuri, în special în domeniul tehnologiei, a creat noi provocări pentru guvernanta și cooperarea mondială, pe măsură ce națiunile luptă pentru dominație în domenii critice precum inteligența artificială, securitatea cibernetică și infrastructura digitală⁴⁸.

⁴⁵ Andrew Heywood, *Global Politics*, p.228.

⁴⁶ Este o perioadă de discontinuitate sau „decalaj” într-un guvern, organizație sau ordine socială. *Interregnum*, ‘Wikipedia’, disponibil la: <https://en.wikipedia.org/wiki/Interregnum>, ultima accesare: 13 august 2024; Andrew Heywood, *Global Politics*, p.2.

⁴⁷ Joseph S. Nye Jr., *What New World Order?*, p.87.

⁴⁸ Klion Kitchen, *The US Must Secure its Supremacy Against China in AI and Cloud Computing*, ‘The Hill’, 7 iunie 2024, disponibil la: <https://thehill.com/opinion/technology/4756717-china-cloud-computing/#:~:text=China%27s%20rapid%20advancements%20in%20cloud,position%20a>

8.2.1 Pentru SUA, menținerea puterii de a influența pe ceilalți asupra preocupărilor atât transnaționale, cât și interne a devenit din ce în ce mai complexă în acest mediu interregnum. Provocarea realizării păcii regionale a fost complicată și mai mult, surprinzător? și diferit de abordarea președintelui Bush în 1990-1991, de comerțul mondial cu arme și de proliferarea armelor. Deși SUA a fost de acord cu limitarea fluxului de arme ca mijloc de reducere a conflictelor și de promovare a stabilității mondiale, tot SUA a decis înarmarea prietenilor⁴⁹ (primul caz este Israel: în urma unei vizite în Israel din martie 1996, președintele Clinton a oferit ajutor de 100 de milioane de dolari pentru activitățile anti-teroriste ale Israelului, alte 200 de milioane de dolari pentru desfășurarea antirachetă Arrow, și aproximativ 50 de milioane de dolari pentru o armă laser antirachetă⁵⁰; al doilea caz este al Ucrainei pentru a lupta împotriva agresiunii Rusiei: 'Până în prezent, am oferit peste 55,4 miliarde USD în asistență militară de când Rusia și-a lansat invazia premeditată, neprovocată și brutală a Ucrainei pe 24 februarie 2022 și aproximativ 58,2 miliarde USD în asistență militară de la invazia inițială a Ucrainei de către Rusia în 2014' conform informațiilor publicate de U.S. Department of State⁵¹), iar aplicare în practică a unor astfel de măsuri a fost plină de dificultăți. Interacțiunea dintre interesele de securitate națională, considerentele economice și alianțele în continuă

s%20a%20global%20leader., ultima accesare: 13 august 2024; Sunny Cheung, *The Data Arms Race in China-US Technological Competition*, 'The Diplomat', 4 mai 2024, disponibil la: <https://thediplomat.com/2024/05/the-data-arms-race-in-china-us-technological-competition/>, ultima accesare: 13 august 2024; Randy Pestana, *Cybersecurity: The Next Frontier of U.S.-China Competition in the Americas*, 'Jack D. Gordon Institute for Public Policy', 25 iulie 2023, disponibil la: <https://gordoninstitute.fiu.edu/news-events/the-policy-spotlight/2023/cybersecurity-the-next-frontier-of-u1.s-china-competition-in-the-americas.html>, ultima accesare: 13 august 2024.

⁴⁹ Joseph S. Nye Jr., *What New World Order?*, p.92

⁵⁰ *Israel-United States relations*, 'Foreign Policy', disponibil la:

https://en.wikipedia.org/wiki/Israel-United_States_relations, ultima accesare: 13 august 2024. Acest exemplu este preluat de Wikipedia din lucrarea lui John E. Lang, *Israeli-United States Relationship*, 2006, pp 24–26. Această abordare este considerată justificată în rândul specialiștilor, întrucât Israel nu are alți parteneri vitali pentru protejarea intereselor securității și identității naționale în Orientul Mijlociu cu care poate colabora eficient. SUA este singura putere posibilă și dispusă să ofere ajutor financiar și militar necesar pentru supraviețuirea Israelului.

⁵¹ *U.S. Security Cooperation with Ukraine, Fact Sheet*, 'Bureau of Political-Military Affairs', 'U.S. Department of State', ultima actualizare: 9 august 2024, disponibil la: <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-ukraine/#:~:text=To%20date%2C%20we%20have%20provided,invasion%20of%20Ukraine%20in%202014.>, ultima accesare: 14 august 2024.

schimbare în politica mondială, face ca controlul armelor să fie o problemă complexă și adesea controversată unde, pentru supraviețuire națională, este necesară revizuirea acordurilor stabilite între țări și instituții internaționale. Un exemplu mai aproape de 2024 este situația armamentului și retragerea trupelor militare a SUA din Afganistan care a avut loc în anul 2021:

‘Aproape 80 de avioane americane – cu panourile de control distruse – au fost lăsate abandonate pe Aeroportul Internațional Hamid Karzai din Kabul, când Statele Unite s-au retras în august anul trecut. Statele Unite au lăsat în urmă aproape 42.000 de echipamente de viziune nocturnă, supraveghere, biometrice și de poziționare în țara controlată de talibani’. [...]

‘În total, Statele Unite au lăsat în urmă arme și echipamente în valoare de peste 7 miliarde de dolari când au părăsit Afganistanul anul trecut, potrivit unui raport al Departamentului de Apărare mandat de Congres, văzut pentru prima dată de CNN. Echipamentul a fost transferat guvernului afgan, care s-a prăbușit chiar înainte de retragerea SUA de anul trecut’⁵².

9. Noua Ordine Mondială (NOM) poate fi mai bine abordată dacă separăm (i) NOM ca fenomen real, (ii) conspirații în politica mondială, și (iii) NOM ca un concept istoric rezultat al dezbaterilor teoretice și formulările unor versiuni pe baza caracteristicilor fenomenului real NOM. Istoria foarte scurtă a fenomenului real a fost deja abordată în ultimele pagini din această secțiune, rămâne să explorez conspirațiile din interiorul fenomenului NOM, și istoria dificilă a conceptului NOM. În această lucrare *doar* menționez conspirațiile care există, dar nu sunt interesat și nici nu extind sau analizez valoarea de adevăr a conspirațiilor.

9.1 Fenomenul *Noua Ordine Mondială* este de mult timp un teren fertil pentru teoriile conspirației, cu diverse interpretări și temeri în jurul ideii unui sistem de guvernare mondială centralizată. De-a lungul anilor, aceste teorii au evoluat; în prezent, teoriile îmbină adesea evenimente istorice, schimbări politice și anxietăți societale în narațiuni simple și compuse (în funcție de informațiile disponibile). Mai jos redau câteva dintre cele mai proeminente teorii ale conspirației existente în dezbaterile despre NOM.

(i) *Illuminati și controlul global*: este una dintre cele mai durabile teorii ale conspirației; pe scurt, NOM este orchestrată de Illuminati,

⁵² Jack Detsch, Robbie Gramer, *The U.S. Left Billions Worth of Weapons in Afghanistan*, ‘Foreign Policy’, 28 aprilie 2022, disponibil la: <https://foreignpolicy.com/2022/04/28/the-u-s-left-billions-worth-of-weapons-in-afghanistan/>, ultima accesare: 13 august 2024.

un grup secret și puternic format din elite Occidentale care se presupune că a existat de câteva secole; conform acestei teorii, Illuminati controlează evenimentele mondiale din culise, manipulează guvernele, economiile și chiar instituțiile culturale pentru a stabili un guvern mondial⁵³.

(ii) *Grupul Bilderberg și guvernarea globală de către elite*: Grupul Bilderberg este o întâlnire anuală a liderilor politici, directori de afaceri și cadre universitare (mai mult din America de Nord și Europa); criticii susțin că reuniunile secrete ale grupului au loc pentru a planifica și stabili viitorul lumii, prin promovare unor politici care le favorizează interesele, subminând în același timp suveranitatea națională și democrația; teoria sugerează că aceste elite urmăresc stabilirea un guvern mondial care poate furniza controlul națiunilor individuale⁵⁴.

(iii) *Depopularea și controlul populației*: această teorie presupune reducerea populației lumii prin diferite mijloace, inclusiv pandemii modificate, vaccinări obligatorii și modificări genetice alimentare; susținătorii acestei teorii consideră că depopularea este necesară pentru ca elitele să mențină controlul asupra resurselor, și să asigure o populație globală mai gestionabilă sub un guvern centralizat⁵⁵.

⁵³ Vezi de exemplu: *Cele 8 Scopuri Malefice ale Oculte Mondiale de Care ar Trebui să ne Înfrișăm*, 'Secretele lui Lovendal', ultima accesare: 27 noiembrie 2015, <http://www.lovendal.ro/wp52/cele-8-scopuri-malefice-ale-oculte-mondiale-de-care-ar-trebui-sa-ne-Infrișam/>; *Piramida Puterii și Guvernul Mondial Illuminati*, 'InfoPloieștiNet', ultima accesare: 27 noiembrie 2015, <https://orasulmeuploiesti.wordpress.com/2013/06/04/piramida-puterii-si-guvernul-mondial-illuminati/>; John Coleman, *21 Goals of the Illuminati and The Committee of 300*, 'Educate-Yourself', ultima accesare: 23 decembrie 2015, <http://educate-yourself.org/cn/johncolemangoalsofIlluminati.shtml>.

⁵⁴ Stephen Lendman, *The True Story of the Bilderberg Group and What They May Be Planning Now. A Review of Daniel Estulin's book*, 'Global Research', ultima accesare: 3 decembrie 2015, <http://www.globalresearch.ca/the-true-story-of-the-bilderberg-group-and-what-they-may-be-planning-now/13808>; Melvin Sickler, *A Satanic Plot for a One World Government: The World Conspirators: the Illuminati*, 'The Forbidden Knowledge', ultima accesare: 27 noiembrie 2015, http://www.theforbiddenknowledge.com/hardtruth/satanic_plot_government.htm; Ken Adachi, *The New World Order (NOM). An Overview*, 'The Forbidden Knowledge', ultima accesare: 27 noiembrie 2015, <http://educate-yourself.org/NOM/>.

⁵⁵ *Conspiracy Chaos: Coronavirus, Bill Gates, the UN and Population*, 'Population Matters', 17 ianuarie 2023, disponibil la: <https://populationmatters.org/news/2023/01/conspiracy-chaos-coronavirus-bill-gates-the-un-and-population/>, ultima accesare: 14 august 2024; Saiful Islam, Abu-Hena Mostofa Kamal, Alamgir Kabir, Dorothy L. Southern, Sazzad Hossain Khan, S. M. Murshid Hasan, Tonmoy Sarkar, Shayla Sharmin, Shiuli Das, Tuhin Roy, Golam Dostogir Harun, Abrar Ahmad Chughtai, Nusrat Homaira, Holly Seale, *COVID-19 Vaccine*

(iv) *Organizația Națiunilor Unite (ONU) ca instrument de dominare globală*: este adesea descrisă în teoriile conspirației ca un front pentru NOM; criticii susțin că inițiativele ONU, cum ar fi *Agenda 21* și *Obiectivele de Dezvoltare Durabilă*⁵⁶ și *Agenda 2030*, sunt încercări subtile de a eroda suveranitatea națională și de a implementa guvernarea globală⁵⁷.

(v) *Supravegherea tehnologică*: odată cu creșterea tehnologiei digitale și a supravegherii, unele teorii ale conspirației sugerează că NOM va fi implementată prin supraveghere în masă și control al informațiilor; această teorie susține că guvernele, în colaborare cu giganții tehnologici, folosesc tehnologii avansate (spre exemplu: monitorizarea rețelelor sociale, recunoașterea facială și inteligența artificială pentru a urmări și controla populația); scopul final, conform acestei teorii, este de a crea o societate în care fiecare individ este monitorizat, disidența este rapid înlăturată și, la extrem, chiar eliminată⁵⁸.

(vi) *Rezerva Federală SUA și Controlul Financiar*: o altă teorie presupune că NOM este stabilită prin control financiar global, în special prin intermediul unor instituții precum Rezerva Federală SUA și Fondul Monetar Internațional (FMI); susținătorii susțin că aceste instituții manipulează economia mondială pentru a crea crize financiare, care, la rândul lor, le permit să impună controale economice mai stricte; jocul final, conform acestei teorii, este

Rumors and Conspiracy Theories: The Need for Cognitive Inoculation Against Misinformation to Improve Vaccine Adherence, 'PLOS One', Vol. 16, Nr.5, 2021, disponibil la: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8115834/>, ultima accesare: 13 august 2024.

⁵⁶ *Agenda 21*, 'United Nations Sustainable Development', 1992, disponibil la: <https://sustainabledevelopment.un.org/outcomedocuments/agenda21>, ultima accesare: 14 august 2024; Greg Harman, *Agenda 21: a Conspiracy Theory Puts Sustainability in the Crosshairs*, 'The Guardian', 24 iunie 2015, disponibil la: <https://www.theguardian.com/sustainable-business/2015/jun/24/agenda-21-conspiracy-theory-sustainability>, ultima accesare: 14 august 2024.

⁵⁷ *UN Rights Chief Warns 'Great Replacement' Theory Inspiring Violence*, 'AFP - Agence France Presse', 4 martie 2024, disponibil la: <https://www.barrons.com/news/un-rights-chief-warns-great-replacement-theory-inspiring-violence-506d59c7>, ultima accesare: 14 august 2024.

⁵⁸ *News Wires, Online Conspiracy Theories Abound After Major Global IT Crash*, 'France 24', 20 iulie 2024, disponibil la: <https://www.france24.com/en/technology/20240720-online-conspiracy-theories-abound-after-major-global-it-crash>, ultima accesare: 14 august 2024; Joe Tidy, *Why Phones That Secretly Listen To Us Are A Myth*, 'BBC', 5 septembrie 2019, disponibil la: <https://www.bbc.co.uk/news/technology-49585682>, ultima accesare: 14 august 2024.

crearea unei monede mondiale unice, și a unui sistem financiar controlat de câteva personalități selectate sau parte din club⁵⁹.

(vii) *Operațiuni Steag Fals*: sunt acțiuni sub acoperire efectuate de guverne pentru a justifica măsuri mai autoritare; aceste teorii sugerează că evenimente precum atacuri teroriste, atacuri în masă (cu arme) sau chiar dezastre naturale pe scară largă sunt orchestrate și exploatate de elite pentru a crea frică în rândul populației, și apoi de a justifica extinderea puterii guvernamentale, ducând în cele din urmă la impunerea NOM⁶⁰.

9.2 Conceptul *Noua Ordine Mondială* este un subiect dezbătut intens mai mult în rândul cercetătorilor teoriei conspirațiilor decât în dezbaterile academice, factorilor de decizie politică și publicul interesat în acest subiect. În ciuda folosirii frecvente în discursul politic, în special după schimbări mondiale semnificative, cum ar fi sfârșitul Războiului Rece, definirea NOM într-un mod universal acceptat se pare că este o sarcină provocatoare și adesea evazivă, tip *multe voci, conversații identice*. Cercetătorii se confruntă cu ambiguitatea termenului, cu interpretările variate pe care le-a inspirat, și cu dificultățile teoretice în crearea unui concept coerent și aplicabil universal pentru a defini cât mai bine NOM. Mai jos, am decis să împart dezbaterile despre conceptul NOM în mai multe părți care arată diferite fețe ale teoretizării și conceptualizării:

(i) *originile NOM*: putem spune că a început să existe din clipa creării universului pe care îl cunoaștem și trăim (universul care a apărut, a schimbat ordine universală pentru că înainte nu a existat); în general, în interdisciplina RI, NOM este conectat foarte bine cu viziunea lui Woodrow Wilson de după Primul Război Mondial (1914-1918), și pune accent pe securitatea colectivă, democrația și autodeterminarea ca parte a Ligii Națiunilor; ultima, și probabil cea mai mare ascensiune în conștiința publicului

⁵⁹ Pentru o singură monedă vezi Richard N. Cooper, *A Monetary System for the Future*, 'Foreign Affairs', Vol. 63, 1984, p.177, disponibil la: <https://www.foreignaffairs.com/articles/1984-09-01/monetary-system-future>, ultima accesare: 3 septembrie 2015.

⁶⁰ *False Flag*, 'Britannica', disponibil la: <https://www.britannica.com/topic/false-flag>, ultima accesare: 14 august 2024; Ronald W. Pies, *False Flag Conspiracy Theories: Psyche, Society, and the Internet*, 'Psychiatric Times', 11 ianuarie 2023, disponibil la: <https://www.psychiatrictimes.com/view/false-flag-conspiracy-theories-psyche-society-and-the-internet>, ultima accesare: 14 august 2024; *False Flags: What Are They And When Have They Been Used?*, 'BBC', 18 februarie 2022, disponibil la: <https://www.bbc.co.uk/news/world-60434579>, ultima accesare: 14 august 2024.

general despre NOM, se datorează președintelui George H.W. Bush unde versiunea lui este popularizată la cel mai înalt nivel, și chiar de la începutul anilor 1990, după prăbușirea Uniunii Sovietice, până în prezent;

(ii) *instituții internaționale create după război*: termenul a căpătat o utilizare retrospectivă în relație cu instituțiile internaționale de după cel de-al Doilea Război Mondial precum ONU, The North Atlantic Treaty Organization (NATO) și sistemul Bretton Woods, care au fost văzute ca întruchipând o nouă ordine mondială⁶¹; de asemenea, conceptul a ajuns să cuprindă o serie de probleme, inclusiv NATO, Pactul de la Varșovia, integrarea europeană, reunificarea Germaniei, drepturile omului și polaritatea sistemului internațional;

(iii) *referințe culturale și politice*: conceptul *nouă ordine mondială* a fost menționat de diverse figuri și în contexte diferite, inclusiv H.G. Wells în cartea sa din 1940 (*Noua Ordine Mondială*)⁶²; și Franklin D. Roosevelt, care l-a legat de aspirațiile democratice a Statelor Unite și a Marii Britanii:

‘Franklin D. Roosevelt, în „Adresa sa de Ziua Armistițiului în Fața Mormântului Soldatului Necunoscut” din 11 noiembrie 1940, s-a referit la Novus Ordo Seclorum, înscris pe Marele Sigiliu al Statelor Unite și urmărit până în antichitate. Prin această frază, Vergiliu (poet roman) a anunțat Epoca de Aur augustană. Acea Epocă a reprezentat zorii monarhiei universale divine, dar Roosevelt a promis cu acea ocazie să ducă ordinea mondială în direcția democratică condusă de Statele Unite și Marea Britanie’⁶³;

Din cercetările efectuate, am reușit să fac o listă de patru articole cu titlu *Noua Ordine Mondială* publicate în diferite jurnale academice posibil înainte de apariția teoriilor conspirației⁶⁴

⁶¹ Jim Rolfe, James Rolfe, *Defining a New World Order*, ‘New Zealand International Review’, Vol. 16, Nr. 4, (JULY/AUGUST 1991) p.14, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/45234065>, ultima accesare: 23 iulie 2024.

⁶² H.G. Wells, *The New World Order*, 1940.

⁶³ *New World Order (Politics)*, ‘Wikipedia’, disponibil la: [https://en.wikipedia.org/wiki/New_world_order_\(politics\)](https://en.wikipedia.org/wiki/New_world_order_(politics)), ultima accesare: 14 august 2024; *President Franklin D. Roosevelt’s Armistice Day Address Before the Tomb of the Unknown Soldier*, ‘Great Seal’, disponibil la: <http://greatseal.com/mottoes/neworderFDR.html>, ultima accesare: 14 august 2024.

⁶⁴ Nu am cercetat originea primelor conspirații legate de NOM.

(i) *The New World Order*, 'World Affairs', Vol. 98, No. 1 (MARCH, 1935), pp. 15-18, <https://www.jstor.org/stable/20662547>;

(ii) M. J. Bonn, *The New World Order*, 'The Annals of the American Academy of Political and Social Science', Vol. 216, Defending America's Future (Jul., 1941), pp. 163-177, <https://www.jstor.org/stable/1023718>;

(iii) Robert Strausz-Hupé, *The Great Powers in the New World Order*, 'The Annals of the American Academy of Political and Social Science', Vol. 257, Peace Settlements of World War II (May, 1948), pp. 47-56, <https://www.jstor.org/stable/1026632>;

(iv) Lincoln P. Bloomfield, *Nuclear Spread and World Order*, 'Foreign Affairs', Vol. 53, No. 4 (Jul., 1975), pp. 743-755, <https://www.jstor.org/stable/20039543>;

(iv) *evoluția frazei*: termenul *nouă ordine mondială* nu a avut inițial o definiție clară, dar a evoluat cel mai mult prin două etape distincte; *prima etapă* cu sovieticii prin Gorbaciov, apoi a *doua etapă* cu discursul SUA și George H. W. Bush din 1991 și impactul Războiului din Golf, care a mutat accentul noii ordini mondiale spre cooperarea între superputeri, crizele regionale și integrarea țărilor ex-comuniste în sistemul economic și militar mondial (dar mai mult sub umbrela SUA și a NATO pentru țările europene);

(v) *concentrarea asupra dezarmării nucleare*: în final expresia a fost asociată și cu dezarmarea nucleară și aranjamentele de securitate mondială⁶⁵.

9.2.1 Conceptul NOM, ca de altfel foarte multe concepte (99%?) se confruntă cu provocări teoretice și dezbateri academice:

(i) *ambiguitate inerentă*; reuniunea a trei termeni cu etimologie individualizată (nou + ordine + mondial) pentru a formula un singur concept (noua ordine mondială), descrie pe scurt o gamă largă de aranjamente politice, sociale, culturale, religioase și economice, de la structurile de guvernare globală până la schimbări în echilibrul *puterii domestice* (pentru țările slabe care sunt ținta unui stat puternic care dorește să impună politici NOM) cu *puterea internațională* (pentru statele puțin mai puternice în care pot contribui mai mult la stabilitatea sistemului mondial) și

⁶⁵ Lincoln P. Bloomfield, *Nuclear Spread and World Order*, 'Foreign Affairs', Vol. 53, Nr. 4, (Jul., 1975), pp.743-755 disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/20039543>, ultima accesare: 24 iulie 2024.

puterea mondială (pentru una - două țări care au puterea de a-și proiecta întregul set de interese în orice locație a lumii la orice oră și dată preferată); această ambiguitate a condus la interpretări multiple, savanții prinși în dezbateri pentru a decide ce *constituie exact o Nouă Ordine Mondială*: este un aranjament geopolitic, un set de norme și valori sau un cadru ideologic mai larg? lipsa de consens cu privire la aceste întrebări fundamentale a făcut dificilă crearea unui concept universal, sau a unei versiuni a conceptului folosit de multe părți interesate în fenomen, care să poată fi aplicate în mod consecvent în diferite contexte;

(ii) *este legat de perspective teoretice concurente în interdisciplina RI*, cum ar fi realismul, liberalismul și constructivismul⁶⁶; aceste lentile teoretice diferite contribuie la dificultatea de a ajunge la o definiție unică, coerentă, care să satisfacă toate perspectivele;

(iii) *interpretările variate și ascensiunea de puteri emergente* pe care le-a primit în diferite părți ale lumii; pentru unii, în special în contexte Occidentale, NOM a fost asociată cu răspândirea democrației, a piețelor libere și a valorilor liberale; în schimb, în alte regiuni, ar putea fi privită cu suspiciune, văzută ca o formă de imperialism Occidental sau american sub pretextul guvernării globale; aceste vederi divergente reflectă realitățile complexe ale unei lumi interregnum, în care diferite state și regiuni au interese, istorii și perspective distincte asupra ordinii mondiale; țări, precum China, India, Iran, Rusia, Brazilia, au adesea propriile lor viziuni despre ordinea mondială, care s-ar putea să nu se alinieze cu concepțiile Occidentale, asociate în mod tradițional cu NOM; această mutare de la o lume interregnum la una multipolară provoacă noțiunea de ordine mondială singulară, dominantă și subliniază necesitatea unei înțelegeri mai nuanțate și adaptabile a ceea ce ar putea presupune o NOM;

(iv) *natura dinamică și evolutivă a politicii mondiale*: pe măsură ce sistemul mondial continuă să se schimbe, cu noi provocări, cum ar fi schimbările climatice, amenințările cibernetice și renașterea naționalismului, conceptul NOM trebuie, de asemenea, să evolueze; oamenii de știință găsesc dificil crearea unui concept static și universal, deoarece însăși ideea de ordine mondială este în flux constant, modelată de evoluțiile în curs și de prioritățile în schimbare ale statelor și ale actorilor non-statali deopotrivă; multe

⁶⁶ Mai multe informații se găsesc în secțiunea *Teorii pentru Noua Ordine Mondială*.

articole parte din această cercetare evită să definească conceptul NOM, chiar dacă întreaga lucrare explică și descrie exemple ca parte ale fenomenului multidimensional și complex NOM;

(v) *flexibilitate conceptuală și incapacitatea de a stabili un concept universal acceptat și util*: literatura existentă și folosită aici dezvăluie că definițiile existente sunt adesea prea generale, largi sau vagi pentru a oferi perspective analitice semnificative; această lipsă de specificitate a dus la dificultăți în aplicarea consecventă a termenului în diferite contexte, limitându-i utilitatea în cercetarea academică; când oamenii de știință sau analiștii încearcă să aplice termenul unor evoluții mondiale specifice, amploarea lui duce adesea la confuzie, sau la amplificare sau simplificare excesivă; de exemplu, termenul a fost folosit pentru a descrie atât momentul unipolar de după Războiul Rece, când SUA a apărut ca putere globală dominantă, cât și mediul interregnum actual în care puterile emergente precum China, Rusia, Iran, Africa de Sud și India contestă dominația tradițională Occidentală; un exemplu este implicația semnificativă pentru cercetare și pentru politici; pentru cercetători, studiile care încearcă să analizeze NOM sfârșesc adesea prin a fi mai descriptive decât explicative, și oferă o privire de ansamblu asupra tendințelor mondiale fără a aprofunda în specificul despre *cum* și *de ce* au loc aceste schimbări; pentru factorii de decizie politică, lipsa unei definiții clare și operaționale face dificilă elaborarea de strategii sau politici care capabile să abordeze provocările asociate cu NOM, cum ar fi gestionarea ascensiunii de noi puteri, abordarea inegalităților mondiale, sau navigarea în birocrăția și natura complexă a instituțiilor mondiale.

10. În această lucrare am explorat și aprofundat conceptul, semnificația și fenomenul *Noua Ordine Mondială* printr-o abordare structurată conform ordinii logice folosite de Ludwig Wittgenstein (în cea mai mare măsură) și Thomas Hobbes, urmărind atingerea a cinci obiective cheie: (i) prezentarea unei metode noi de a construi un concept pornind de la bazele etimologice, (ii) explorarea semnificațiilor atașate fiecărui termen, apoi a reuniunii celor trei termeni (nou + ordine + mondial), (iii) examinarea procesului și crearea unui concept bazat pe trei termeni specifici, (iv) explorarea fenomenului NOM în mai multe etape pentru a observa conceptele, teoriile și domeniile care se învârt și fac parte din subiectul central NOM, (v) verificarea și extragerea punctelor și liniilor cheie ale dezbaterilor teoretice existente în literatura de specialitate; în

acest obiectiv am inclus exemple reale din politica mondială care fac parte din conceptul și fenomenul NOM.

10.1 Această *analiză cu mai multe fațete* este o încercare de a înțelege modul în care semnificația unui concept este modelat, comunicat și primit în cadrul discursului mai larg despre NOM.

10.2 *Explorarea* începe cu prezentarea metodei noi (metoda de scriere și gândire a lui Ludwig Wittgenstein, descrisă deja în capitolul *Cum să citești și să înțelegi această lucrare?*) de a construi un concept pornind de la bazele etimologice și semnificațiile existente, unde reprezentarea ideilor nu este arbitrară⁶⁷, ci se bazează pe originea etimologică și semnificațiile atașate care există la baza creării istorice a fiecărui termen. Totuși, metoda lui Ludwig Wittgenstein oferă oportunitatea unei *alegeri de cuvinte* pentru a construi un concept probabil mai bun, și cu speranța că e soluția posibilă și necesară pentru a fi folosită de întreaga literatură de cercetare a conceptelor în Științele Sociale și Politice. Metoda lui Ludwig Wittgenstein servește un scop distinct, în sensul că ajută la construirea unei piscine care cuprinde *toate* semnificațiile fundamentale filosofice și ontologice ale unui termen. Semnificațiile atașate acestor metode este crucială, deoarece dezvăluie familia de cuvinte în care o semnificație există, și are puterea de influența modul în care conceptele sunt construite și înțelese, cel mai mult pentru conceptele complexe și multidimensionale precum *Noua Ordine Mondială*, sau *R(r)elații I(i)nternaționale*. În acest context, lucrarea subliniază în acord cu Charles S. Pierce că opiniile, deși sunt naturale pentru unii, s-ar putea să nu rezonzeze cu alții, iar convingerile, chiar dacă sunt profund ținute, s-ar putea să nu devină niciodată ferme sau acceptate universal⁶⁸.

10.3 *Procesul de creare* a unui concept, în special în interdisciplina RI și, apoi, al teoriei politice, implică procese de investigație riguroase. Aceste procese de diseminare teoretică trebuie împinse suficient de departe și de des pentru a descoperi elementele fundamentale care creează și modelează un concept. Lucrarea

⁶⁷ Charles S. Pierce, *Semnificație și Acțiune*, prefață: Andrei Marga, selecția textelor și traducere din limba engleză: Delia Marga, Editura Humanitas, București, 1990, p.151, disponibil la: https://monoskop.org/images/5/51/Peirce_Charles_Sanders_Semnificatie_si_actiune.pdf, ultima accesare: 23 iulie 2024.

⁶⁸ *Ibidem*, pp.152-153.

susține că această profunzime investigativă, prin metoda de gândire a lui Ludwig Wittgenstein, este esențială, deoarece oferă *o altă soluție viabilă* la problemele și provocările care apar atunci când se încearcă definirea și înțelegerea unor fenomene complexe precum NOM. Rămâne speranța că, prin explorarea amănunțită a acestei metode, rezultatele vor ghida în mod constant cercetătorii și practicienii către concluzii care pot fi evaluate și acceptate mai mult decât se întâmplă astăzi, și, de ce nu, poate că rezultatele de aici pot avea și valoare universală pentru explorarea NOM⁶⁹.

10.4 Dihotomia perspectivelor. Pe baza cercetărilor efectuate, am identificat două tabere principale în discursul despre NOM: (i) cercetătorii științifici din universități, centre de cercetare și organizații guvernamentale și neguvernamentale, și (ii) teoreticieni ai conspirației, care publică online (pagini de internet și rețele sociale) cu diferite grade de credibilitate, și care variază de la cercetători cunoscuți, la autori anonimi sau pseudonimi.

10.4.1 Această dihotomie evidențiază provocările studierii NOM, deoarece termenul a fost cooptat atât de ancheta academică riguroasă, cât și de narațiunile speculative, adesea senzaționaliste. Această lucrare examinează critic *doar* modul teoretic din surse științifice care provin de la teoreticieni cu nume real, și care lucrează sau au publicat lucrări în reviste și jurnale publicate de diverse instituții de cercetare publice și private. Interpretarea emoțională și ideologică, care face parte din teorii ale conspirației, nu este abordată în această lucrare.

10.4.1.1 Decizia de a urma doar cercetători din jurnale și instituții recunoscute la nivel mondial este din cauza următorului fenomen: în timp ce cercetătorii științifici urmăresc să construiască o înțelegere coerentă și bazată pe dovezi NOM care să ajute oamenii pentru un viitor cu adevărat pozitiv al planetei, teoreticienii conspirației reduc conținutul cercetărilor științifice prin simplificarea narațiunilor, și alegerea mai mult doar a rezultatelor științifice negative⁷⁰ care, în final, sunt prezentate exagerat, dar

⁶⁹ *Ibidem*, p.153.

⁷⁰ Sunt teoreticieni și articole științifice care menționează și posibilitatea într-o oarecare măsură a unui guvern mondial. Vezi de exemplu: Alexander Wendt, *Why a World State is Inevitable?*, 'European Journal of International Relations', Vol. 9, 2003, pp.527, disponibil la: https://www.academia.edu/50868447/Why_a_World_State_is_Inevitable, ultima accesare: ultima accesare: 10 februarie 2015; Campbell Craig, *The Resurgent Idea of World Government*, 'Ethics & International Affairs', Vol. 22, 2008, p.142, disponibil la: <https://www.cambridge.org/core/journals/ethics-and-international->

cumva mai convingător publicului general decât sursele originale. Această tensiune subliniază importanța comunicării clare și necesitatea ca munca academică să fie atât solidă din punct de vedere metodologic, cât și antrenantă, pentru a se asigura că interpretările corecte și bine motivate ale NOM ajung la un public mai larg.

11. În această lucrare am intervenit într-o explorare cuprinzătoare a conceptului, semnificației și fenomenului *Noua Ordine Mondială*, cu o abordare structurată care urmărește să atingă mai multe scopuri: (i) revizuirea conceptului NOM din temelia etimologică și semnificațiile atașate fiecărui termen și reuniunea lor; (ii) identificarea surselor și a conceptelor cheie care contribuie la formarea și modelarea versiunilor conceptului; (iii) completarea și îmbogățirea literaturii existente despre NOM prin folosirea metodei lui Ludwig Wittgenstein; (iv) să contribuie la dezvoltarea istorică a conceptului, semnificației și fenomenului NOM; și (v) să ofere un răspuns la criza continuă de idei care afectează interdisciplina RI.

11.1 În abordarea acestor obiective, în această lucrare am folosit metodele de scriere a doi filosofi: Ludwig Wittgenstein, al cărui *Tractatus Logico-Philosophicus*⁷¹ oferă o structură logică pentru înțelegerea modului în care se formează și se comunică conceptele, și Thomas Hobbes, ale cărui *Elemente Dreptului Natural și Politic*⁷² care oferă perspective asupra principiilor fundamentale ale teoriei politice.

affairs/article/abs/resurgent-idea-of-world-government/09A09488B5B7B719CD38D556DF806B1, ultima accesare: 10 februarie 2015; Shmuel Nili, *Who's Afraid of a World State? A Global Sovereign and the Statist-Cosmopolitan Debate*, 'Critical Review of International Social and Political Philosophy', Vol. 18, 2015, p.247, disponibil la: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13698230.2013.850833>, ultima accesare: 9 septembrie 2015; Mathias Koenig-Archibugi, *Is Global Democracy Possible?*, 'European Journal of International Relations', Vol. 17, 2010, p. 520, disponibil la: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1354066110366056>, ultima accesare: 19 mai 2014; James A. Yunker, *Evolutionary World Government*, 'Peace Research. The Canadian Journal of Peace and Conflict Studies' Vol. 44, 2012, p.96, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/23607919>, ultima accesare: 3 septembrie 2015; Ronald Tinnevelt, *Federal World Government: The Road to Peace and Justice?*, 'Cooperation and Conflict', Vol. 47, 2012, pp.222-223, disponibil la: <https://www.jstor.org/stable/45084657>, ultima accesare: 19 mai 2014.

⁷¹ Ludwig Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*, First Edition (London: Routledge, 2013), Kindle.

⁷² Thomas Hobbes, *Elementele Dreptului Natural și Politic*.

11.1.1 Folosind aceste metode filosofice, am încercat să expun nu doar conținutul NOM ca și concept, ci și procesul și forma construcției conceptului. Această abordare permite o înțelegere mai profundă / atomistă a modului în care ideile complexe sunt construite din semnificațiile lor de bază, și cum aceste semnificații sunt împletite pentru a crea un concept static, dar și posibil un cadru conceptual teoretic mai coerent.

12. Lucrarea este organizată în mai multe secțiuni cheie, unde fiecare se bazează pe ultima secțiune pentru a oferi o expunere cuprinzătoare despre NOM. Lucrarea începe cu (i) explorarea teoretizărilor majore ale definiției conceptului, (ii) explorarea conceptului *semnificație*; (iii) despre definiția conceptului *fenomen* + implicațiile și interpretările care există, împreună cu categorii de fenomene și caracteristici pentru fiecare categorie; secțiunea (iv) are două părți mari:

în prima parte: e despre examinarea și descrierea surselor etimologice a fiecărui termen, nou + ordine + mondial; înclud revizuirea, formarea și explorarea părților multidimensionale ale conceptului NOM, acum cu o perspectivă mai nuanțată informată de analiza precedentă ((i),(ii),(iii)) și pe baza metodei lui Ludwig Wittgenstein; urmează o descriere și expunere mai detaliată a conceptului ordine, despre modul și rezultatele pe care le obținem prin folosirea metodei de gândire a lui Ludwig Wittgenstein, despre natura normativă și descriptivă a versiunii de concept NOM generat prin metoda lui Ludwig Wittgenstein, despre diferențele dintre conceptul și fenomenul globalizare versus NOM, și câteva răspunsuri bazate pe rezultatele generate prin metoda lui Ludwig Wittgenstein pentru diferite abordări și teoretizări conceptuale descrise în capitolul *Ce este 'Conceptul'?* punctul **7.2 Abordarea maximalistă**;

a doua parte: este despre explorarea fenomenului NOM care începe cu câteva preocupări și perspective pe care guvernul mondial le poate avea asupra fenomenului NOM; conceptul și relația de ierarhie și polaritate în fenomenul NOM; merg mai departe cu cele mai importante puncte și linii teoretice și practice care există în fenomenul NOM, respectiv multilateralismul, forma, responsabilitățile, religia (creștinism, islam, hinduism), alianțele, propagandă, intelligence și mass media, mișcarea de nonaliniere, dezordine și diviziune; mă opresc asupra câtorva linii existente în

politica externă care contribuie la formalizarea viziunii și viitorului NOM: SUA, China, Uniunea Europeană (UE), Rusia, organizații internaționale, sferele de activitate, teoriile majore (realism, idealism, constructivism, anarhism și teorii critice); în final, verific progresul, provocările și viziunea despre și pentru fenomenul NOM.

În cele din urmă, în (v) *Concluzii* revin cu o scurtă prezentare asupra acestei cercetări, apoi sintetizez constatările și reflectez asupra fiecărui obiectiv și scop scris în *Introducere*.

13. Invit cititorii să abordeze conceptul, semnificația și fenomenul NOM cu un sentiment reînnoit de claritate și obiectivitate. Scopul este de a îndepărta noțiunile și părtinirile preconcepute, ceea ce permite o examinare mai precisă și mai aprofundată a ceea ce reprezintă cu adevărat *Noua Ordine Mondială*. Această abordare este deosebit de importantă, având în vedere natura complexă și adesea controversată a conceptului care este obiectul diverselor interpretări, de la analize academice până la teoriile conspirației. Revenind la rădăcinile etimologice și folosind logica lui Ludwig Wittgenstein și Thomas Hobbes ca metode filosofice riguroase, această lucrare încearcă să ofere o înțelegere mai clară și mai fundamentată a *Noii Ordini Mondiale*. E timpul să explorezi și să *înțelegi* conceptul, semnificația și fenomenul *Noua Ordine Mondială* așa cum este.

Lucrarea este disponibilă online:

Google Cărți (ediția PDF Color)

Apple Cărți (ediția ePub Color)

Kobo (ediția ePub)

Smashwords (ediția ePub)

Nota autorului

Mulțumesc pentru timpul acordat citirii acestei cercetări.

Conceptul și Semnificația Relații Internaționale (2024): În această lucrare am explorat conceptul R(r)elații I(i)nternaționale cu scopul de a (i) reda două metode de scriere și reprezentarea lor, (ii) evidenția semnificația care este atașată fiecărei metode și (iii) descrie și expune procesul de creare a unui concept care are la bază doi termeni. În această lucrare, propun să realizez următoarele obiective: (i) reiau teoretizarea conceptului 'relații internaționale' de la bazele etimologice; (ii) 'relații internaționale' are la bază o gamă largă de concepte care ajută la crearea versiunii finale, iar eu vreau să arăt sursele creării unui concept; (iii) suplimentez și contribui la literatura existentă care discută despre acest concept: prin

metoda lui Ludwig Wittgenstein folosesc o perspectivă și interpretare nouă pentru literatura existentă prin generarea a două tipuri de concept: ad litteram/literal și științific; (iv) contribui la dezvoltarea istorică a interdisciplinei Relații Internaționale; (v) ofer un răspuns la criza de idei care bântuie știința RI: prin folosirea metodei lui Ludwig Wittgenstein propun o soluție inovatoare și un nou cadru analitic ca o tentativă de a revitaliza cercetarea în 'Relații Internaționale'. E timpul să explorezi și să înțelegi conceptul R(r)elații I(i)nternaționale așa cum este. Ediția a Treia, Septembrie 2024

Concept, Semnificație și Fenomen: R(r)elații I(i)nternaționale și Noua Ordine Mondială (2024):

Acest volum cuprinde două lucrări esențiale care abordează teme distincte, dar complementare:

Conceptul și Semnificația R(r)elații I(i)nternaționale și

Conceptul, Semnificația și Fenomenul Noua Ordine Mondială. Cele două lucrări au fost aduse împreună

într-un singur volum datorită utilizării unei metode comune de investigare, inspirată cel mai mult din

Tractatus Logico-Philosophicus al lui Ludwig

Wittgenstein, și mai puțin din cartea *Elementele Dreptului Natural și Politic* de Thomas Hobbes. Sper

că acest volum este util atât celor care se află la

începutul cercetării în domeniul de studiu Relații Internaționale, cât și celor cu o experiență vastă. Consider că ambele lucrări au puterea de a deschide noi perspective și modalități de a înțelege lumea din jurul nostru.

Experiența completă **REVI PROJECT 88** este disponibilă online.

CONCEPTUL, SEMNIFICAȚIA ȘI FENOMENUL NOUA ORDINE MONDIALĂ

ÎN ACEASTĂ LUCRARE AM EXPLORAT ȘI APROFUNDAT CONCEPTUL, SEMNIFICAȚIA ȘI FENOMENUL NOUA ORDINE MONDIALĂ PRINTR-O ABORDARE STRUCTURATĂ CONFORM ORDINII LOGICE FOLOSITE DE LUDWIG WITTGENSTEIN (ÎN CEA MAI MARE MĂSURĂ) ȘI THOMAS HOBBS, URMĂRIND ATINGEREA A CINCI OBIECTIVE CHEIE: (I) PREZENTAREA UNEI METODE NOI DE A CONSTRUI UN CONCEPT PORNIND DE LA BAZELE ETIMOLOGICE, (II) EXPLORAREA SEMNIFICAȚIILOR ATAȘATE FIECĂRUI TERMEN, APOI A REUNIUNII CELOR TREI TERMENI (NOU + ORDINE + MONDIAL), (III) EXAMINAREA PROCESULUI ȘI FORMAREA UNUI CONCEPT BAZAT PE TREI TERMENI SPECIFICI, (IV) EXPLORAREA FENOMENULUI NOM ÎN MAI MULTE ETAPE PENTRU A OBSERVA CONCEPTELE, TEORIILE ȘI DOMENIILE CARE SE ÎNVÂRT ȘI FAC PARTE DIN SUBIECTUL CENTRAL NOM, (V) VERIFICAREA ȘI EXTRAGEREA PUNCTELOR ȘI A LINIILOR CHEIE A DEZBATERILOR TEORETICE EXISTENTE ÎN LITERATURA DE SPECIALITATE, ȘI EXEMPLE REALE DIN POLITICA MONDIALĂ CARE FAC PARTE DIN CONCEPTUL ȘI FENOMENUL NOM. FOLOSIND METODA LUI LUDWIG WITTGENSTEIN, AM ÎNCERCAT SĂ DEMONSTREZ NU DOAR CONȚINUTUL NOM CA ȘI CONCEPT, CI ȘI PROCESUL ȘI FORMA CONSTRUCȚIEI CONCEPTULUI. ACEASTĂ ABORDARE PERMITE O ÎNȚELEGERE ATOMISTĂ A MODULUI ÎN CARE IDEILE COMPLEXE SUNT CONSTRUIE DIN ELEMENTELE LOR DE BAZĂ, ȘI CUM ACESTE ELEMENTE SUNT ÎMPLETITE PENTRU A CREA UN CADRU CONCEPTUAL TEORETIC COERENT. E TIMPUL SĂ VEDEȚI CONCEPTUL, SEMNIFICAȚIA ȘI FENOMENUL NOUA ORDINE MONDIALĂ AȘA CUM ESTE.

CASIAN ANTON (30 IULIE 1988)

SCRIITOR POVEȘTI AUTOBIOGRAFICE ȘI FICȚIUNE,
ASPIRĂ SĂ DEVINĂ SCENARIST ȘI PRODUCĂTOR
DE FILME; CERCETĂTOR PRIVAT ÎN RELAȚII INTERNAȚIONALE
(INTERESAT ÎN METODOLOGIA
INTER-DISCIPLINARĂ, STATUL MONDIAL,
PROPAGANDĂ ȘI MASS-MEDIA).